ప్రేమించిన భార్య

మళ్ళీ ఇరవై ఏళ్ల తర్వాత మా వూళ్లో అడుగుపెట్టాను. అంతా వింతగా వుంది. నా చిన్నతనంలో యువకులుగా ఉన్న వాళ్లంతా ముసలివాళ్లయ్యారు. వాళ్ల పిల్లలు నాతో ఆడు కున్నవాళ్లు చదువులకోసం, ఉద్యోగాలకోసం దేశాలు పట్టు కుని పోయారు. సుశీలా శ్యామలావాళ్లు భర్తలతో కాపరాలు చేసుకుంటూ పిల్లల తల్లులయారు. కొందరు నన్ను గుర్తుపట్టనే లేదు. మరి కొందరిని నేను గుర్తుపట్టలేక పోయాను.

ఒక్కసారిగా రాధత్తయ్య జ్ఞాపకంవచ్చింది. అవును ఆవిణ్ణి తప్పకుండా చూడాలి. నేనంటే ఆవిడకు చాలాయిష్టం! చిన్ననాటి సంఘటనలు ఏవో కళ్లకు కట్టినట్టు కన్పించాయి.

అప్పటికినాకు పదేళ్లు! నేనాడుకుంటూంటే, 'కృష్ణుడూ! ఇట్లారా' అని పిల్చేది. ఆ తియ్యని గొంతుకతో పిలిస్తే వెళ్లక మానడం కష్టమనిపించేది.

'ఏం అత్తయ్యా!' అనేవాణ్ణి. వెంటనే మైసూరుపాక్ ముక్కలో, నాలుగు గ్లాస్కోబిస్కట్లో ఒక వెండి పళ్లెంలో పెట్టి యిచ్చేది. ఆటకు ఆలస్యమవుతుందని నుంచునే తినబోయే వాణ్ణి

'నీవు బ్రాహ్మణ పిల్లాడివికాదూ? నుంచుని తింటావేం? కూచో' అంది కఠినంగా. చిరునవ్వు పెదవులమీద నాకు రహస్యంగా కనపడేది.

'వెళ్లి ఆడుకోవాలి' అని నసుగుతూ మైసూర్ పాక్ మీద ఆకర్షణ విడకపోవడంవల్ల కూచునేవాణ్ణి.

రాధమ్మగారు నాకు నిజానికి అత్తయ్యకాదు. పరిచయం మాత్రమే. మా యింటికి మూడో యిల్లు వాళ్లది, మొదట మొదట పేరుపెట్టే పిలిచేవాణ్ణి!

'నాకేం బొడ్డుకోసి పేరు పెట్టలేదు' అంది, ఒకనాడు 'రాధమ్మగారూ! అని పిలిస్తే.

'మరి ఏమని పిలవను?'

'అత్తయ్యా! అని పిలువు. అయినా పెద్దవాళ్లని ఏదో వరసతో పిలవాలిగాని పేరుతో పిలవకూడదు' అంది. ఆనాటి నుంచి అలాగే పిలవసాగాను.

వూళ్లో తక్కిన కుటుంబస్త్రీలతో పోల్చిచూస్తే ఆవిడ ఎంతో ఆకర్షణీయంగానూ, అందంగానూ ఉండేది. ఇల్లూ, చేసేపనీ, దుస్తులూ ప్రతీవిషయంలోనూ ఎంతో శుభ్రతనూ, శ్రద్ధనూ కనబర్చేది. ఆవిడలోని ఏదో ఒక ప్రత్యేకత, చిన్న తనంలోఉన్న నన్ను ఆకర్షించింది.

ఒక రోజు సాయింత్రం ఫలహారం అయింది.

'ఇక వెడతాను' అన్నాను లేచి.

'ఒకమాట. ఇలారా' అంది చేతిని పట్టుకొని. నాచెయ్యి ముఖమల్ గుడ్డని తాకినట్టయింది. దగ్గరగా తీసుకుంది. జడ లోని మల్లెపూవులు, తలనూనె వాసనా ముఖాని కద్దుకున్న పౌడరు ఇవన్నీచేరి, నాకు అంత చిన్నతనంలో మత్తు కలిగించాయి.

'ఏం' అన్నాను ఆవిడ తెల్లని ముఖాన్ని అంత దగ్గర్నించీ చూసేను. ఆవిడ ముఖంలో నా ముఖం ప్రతిబింబిస్తుం

దేమో ననిపించింది. పెద్ద కళ్లలో నా బొమ్మ స్పష్టంగా కనపడసాగింది.

'ఈకళ్లు ఎక్కడ సంపాయించావు? కోరికెయ్యాలని వుంది!' నాకు భయమేసి, గుండె కొట్టుకోసాగింది. కోరకదు కద! నామీద చూపుతున్న ఆదరం ఇందుకా. భయంలో కళ్ళు మూసుకున్నాను. నెమ్మదిగా కను రెప్పమీద ముద్దు పెట్టుకుంది. గులాబి పువ్వుతో కళ్లకద్దుకున్నట్టయింది.

'కళ్లు తెరవవోయ్' అంది. ఎర్రని పెదిమల్లోంచి పచ్చ కర్పూరం వాసన వొచ్చింది. కళ్లు తెరచాను, భయంగా చూస్తూ.

'నిజంగా కోరికేస్తాననే? అమ్మో! ఈ వజ్రాలను కొరక డమే?' అంది. నాకు ధైర్యం వొచ్చింది. ఎర్రని పెదిమలకేసి చూడసాగాను.

'ఏం? తమలపాకులు వేసుకోంటావ్?"

'ఊఁ!" అని తలూపాను.

"అమ్మ దొంగా! పెళ్లికాని పిల్లలు తమలపాకులు వేసు కోకూడదు."

"అయితే మీ యిష్టం."

'అప్పుడే కోపమా? తమ్మ వేసుకో" నా పెదిమలకు తన పెదిమలుచేర్చి తమ్మ యియ్యబోయింది.

మూతి బిగించుకుని వొద్దన్నాను.

'మహారాజు లాంటి మొగాడివి సిగ్గేమిటోయ్' అని తమలపాకుల చిలకలూ, చెక్కపొడుం ఇచ్చింది. అది చేతులో

పడగానే ఉడాయించాను. చేతిలోని పావురం జారిపోయినట్లు కనపడేంతవరకూ చూడసాగింది.

ఒకరోజు మా అమ్మ చూసింది; తమలపాకులు వేసుకుని రావడం.

'ఎక్కడిది?' అంది.

'రాధత్తయ్యగారు ఇచ్చారు' అన్నాను.

'వెధవా! వాళ్లింటికి ఎందుకు వెడుతున్నావ్? ఈసారి అక్కడికి వెడితే మీ నాన్నతో చెప్పి ఏం చేయిస్తానో చూడు' అని భయపెట్టింది.

మరి కొద్దిరోజుల్లోనే ఆ వూరువిడిచి వెళ్లిపోయాం. మళ్లీ ఆవిడ జ్ఞాపకానికొచ్చింది యిప్పుడే. మాఅమ్మ అలా భయపెట్టడానికి ఆవిడ చేసిన ద్రోహం ఏమిటో నాకు తెలీలేదు. ఆ సమస్య ఇప్పటికీ తీరలేదు.

ఒక స్నేహితుడ్ని అడిగాను 'రాధమ్మగారూ వాళ్లు కులాసాగా వున్నారా! ఎక్కడ వున్నారు?' అని.

వాడు సమాధానం చెప్పకుండా నవ్వసాగాడు. నాకు చాలా బాధ కలిగింది. మళ్లీ రెట్టించి అడిగాను.

అతను 'ఆమనిషి గొడవెందుకు నీకు?' అన్నాడు. అదేదో అగౌరవమయిన విషయమైనట్లు.

'ఊరికేనె, చిన్నప్పుడు ఎరుగుదునుకదా? వాళ్ల క్షేమం తెలుసుకుందామని' అన్నాను.

'నీకు తెలీదూ. అదంతా ఒక పెద్దకథలే' అన్నాడు.

'ఏం జరిగిందేమిటి?'

ప్రపంచమంతా తెలుసుకొన్న ఆ కథ నాకు తెలీక పోవడానికి ఆశ్చర్యపోతూ ఇలా చెప్పాడు. 'అసలు వాళ్లది చాలా సనాతన కుటుంబం. పెళ్లయిన కొద్ది రోజులవరకు సంసారం నెమ్మదిగా సాగిపోయింది. తర్వాత ఏంజరిగిందో ఎవరికీ తెలీదు. ఏదో చెప్పలేని పరివర్తన వొచ్చింది ఆ కుటుం బంలో. సుదర్శనం ఆస్తినంతటనీ పదేళ్లలో ఆర్పేసింది. ఇంట్లో బోలెడు స్నేహితులు పోగడ్డం, పేకాటలూ, వంటమనిషీ, నౌకర్లూ - ఆ హోదా చెప్పలేం. తర్వాత కొన్నాళ్లకి అతను చనిపోయాడు. అంతే! ఆవిడ జీవితంలో ఒక ఘట్టం గతించింది. ఇప్పుడు ఆయిల్లుతప్ప యింకేమీ లేదు, ఒకవాటా అద్దెకిచ్చి ఎట్లాగో పొట్ట పోసుకుంటోంది—నేనూ ఒక మనిషినే అంటూ ఆశ్చర్యం ఏమిటంటే యిన్నేళ్లు గడిచినా పశ్చాత్తాపంగాని. పరివర్తనగాని ఏమీ లేవు ఆమెలో.'

—అతను ముగించాడు. ఆవిడమీద నాకు చెప్పలేని జాలి కలిగింది. ఆమె చేసిన తప్పేమిటో నాకు తెలియక పోయినా, వాడిమాటల్ని నమ్మలేకపోయాను. ఆవిడచర్యల వెనకాల ఏదో పెద్ద కథ వుండివుంటుంది. అదేదో తెలుసు కోవాలి.

తర్వాత అతనితో సంభాషణ ముగించుకుని, వాళ్ల యింటివైపు వెళ్లాను. వీధితలుపు దగ్గరగా వేసివుంది. తలుపు తీసుకుని లోపలికి వెళ్లాను. ఆవిడ వంటింట్లో ఏదో పని చేసు కుంటోంది.

'రాధత్తయ్యగారూ?' అని పిల్చాను. మెల్లిగా బయ టకువచ్చింది. తెల్లనిచీర కట్టుకునిఉంది. ముఖాన్ని బొట్టు

లేదు. జడకూడా లేదు. పెద్ద జుత్తుని ముడివేసుకుంది. నా కేక విని నావైపు ముందుగదిలోకి వచ్చింది. మనిషి కొంచెం లావయింది. ముఖంలో యవ్వనపుఛాయ, గంభీరత యింకా పోలేదు. కనురెప్పలు భారంతో నల్లబడి ఉన్నాయి. కనుబొమలు తీర్చి దిద్దినట్టు ఇదివరకులానే ఉన్నాయి.

ఒక నిమిషం నన్ను చూసింది.

'మర్చిపోయారా?' అన్నాను.

'నిన్నా? నీ అత్తయ్య నీకింకా జ్ఞాపకంవుందా? అని ఆలోచిస్తున్నాను. కూచో' పాపం నిలబడ్డావు. ఇప్పుడు నేనేం టిఫిన్లు పెట్టేస్థితిలో లేను' అంది. పాతనవ్వు నవ్వుతూ.

పక్కన పేముకుర్చీలో కూర్చున్నాను.

'ఏమోయ్! నీవారందరూ కులాసాగా ఉన్నారా? నీకు పెళ్లయిందా? పిల్లలెంతమంది? మీ వాళ్లని తీసుకు వచ్చావా?' ప్రశ్నలవర్షం కురిపించింది.

'మీరుకూడా కూర్చుంటేగాని, సమాధానం చెప్పను' అన్నాను.

'చిన్నప్పటి పెంకితనం ఇంకా పోలేదే' అంటూ పక్కన చాపవేసుకు కూచుంది. మెడలో రెండుపేటల చంద్రహారం తప్ప ఇంకేమీ లేవు. మనిషి చాలా సాధారణంగావున్నా అందంమాత్రం పోలేదు'

మళ్ళీ ఆవిడే అంది ; 'ఈ పదేళ్ళ జీవితంలోనూ ఈలా నా యింటికివచ్చి కూచున్నవాళ్ళు లేరు. ఎప్పుడో చిన్నతనంలో నీమీదచూపిన అప్యాయాన్ని మర్చిపోక నువ్వు నా గుమ్మం తొక్కావు, అంతే! ఈమాట తెలుస్తే నిన్నుకూడా

ఈ వూళ్ళో గౌరవించరు. నీ ఈ సానుభూతిచాలు. మళ్ళీ ఎవరూ చూడకుండా వెళ్ళు. లేకపోతే ఇక్కడ తలెత్తుకు తిరగలేవు.' ఈ మాటలు అవంతటవే బయల్వెడలి నట్టయింది. గొంతుమాత్రం తియ్యగా, మార్దవంగా వుంది, కళ్ళుకొంచెం చెమ్మగిల్లాయి.

'అవును. మీరు నన్ను హెచ్చరించక్కర్లేదు. ఆ మాటలన్నీ వినే, నిజం తెల్సుకుందామని నేను మీ దగ్గరికి వొచ్చాను. మిగతా వాళ్ళతో నాకు సంబంధంలేదు' అన్నాను.

ఆవిడ నిట్టూర్చింది. కొంతసేపు ఏమీ మాట్లాడలేదు. నేను మౌనంగానే కూచున్నాను. తర్వాత చెప్పసాగింది.

'వాళ్ళ ఉద్దేశంలో నేను కులటను. కాని, నా యదార్థ గాథ మీకు చెబుతాను. నిజాన్ని నువ్వైనా అర్థం చేసుకోగలిగితే నా కదేచాలు. నిజంగా నేను వాళ్లనుకున్నంత ద్రోహచింతగలదాన్నీ, ఆత్మ వంచకురాల్నీ అయితే ఏరోజో ఆత్మహత్య చేసుకుని వుందును. మీ మామయ్య పోయినాక ఈ పదేళ్ళూ ఇలా నిర్జీవినిగా బతక్కపోదును.

ఎవళ్ళభర్తని వాళ్ళు ప్రేమించడం తప్పా? భర్తప్రేమ కోసం భార్య త్యాగంచెయ్యడం, ఆయనికి అనుకూలంగా నడుచుకుని ఆయన ప్రేమని పొందడం నేరమా? అదే నేను చేసిన తప్పు. దాన్నే అర్థంచేసుకోక, చేసుకునేశక్తిలేక, నన్ను దులిపిపోసి, తృప్తిచెందుతున్నారీ పెద్ద మనుషులూ, నీతి పరులూ.

నీకు తెలుసో లేదో గాని, నేను కాపరానికి వచ్చిన రెండేళ్లవరకూ మీ మామయ్య మొహం ఎరుగనంటే నమ్మ.

నేను సనాతన కుటుంబం నుంచి వొచ్చినమాట నిజమే. నేను పట్నవాసపు వాసనల్ని ఎరగను. ఈ పల్లెటూరి ఆడపిల్లలు, సంస్కార విహీనలు ఎట్లావుంటారో నువ్వూ ఎరుగుదువు— భర్తల్ని ఆకర్షించడానికి లెక్కచెయ్యరు. ఎందుకు బ్రతుకుతున్నారో, జీవితాదర్శనం ఏమిటో తెలియక జంతువుల్లాగో, అడివి మనుషుల్లాగో, బతుకుతారు. నేనూ అప్పుడు అలాంటి తరగతికి చెందినదాన్నే, ఆరోజుల్లో సినిమాలు, పత్రికలు, నవలలు ఇలాంటివి లేవు, నాగరికతని ప్రచారంచేయడానికి.

బయట ప్రపంచంతో సంబంధం వున్న మామామయ్య అంతకంటె ఆకర్షణీయమైన స్త్రీలని, విషయాలని తెలుసుకున్న ఆయన, వేశ్యాలోలుడవడమే, నన్ను నిర్లక్ష్యంగా చూడడానికి కారణమని ఒకనాడు తెలుసుకోగలిగాను. భారమైన సంతోష రహితమైన, దుర్భరమైన రెండు సంవత్సరాలతర్వాత ఆలోచించి మనిషి జీవితంలో, అందులో, యవ్వనంలో రెండు సంవత్సరాలు ఎంత విలువైనవో! ఒకనాడు రాత్రి దాసీదాని సహాయంతో ఆ వేశ్యయింటికి మారువేషంతో వెళ్లాను. అదే నా జీవితాన్ని మార్చింది. కొన్నాళ్లయినా సంతోషకరంగా చేసింది. వాళ్ళు పురుషుల్ని ఎలా ఆకర్షించేదీ, ఆకర్షణకోసం ఎంత తాపత్రయపడేదీ అన్నీ తెల్సుకున్నాను.

'మా నాన్న యిచ్చిన ఏభైరూపాయలుంటే రెండు తెల్లని సిల్కుచీరలూ, టాయిలెట్ సామానులూ, సెంట్లూ, తలనూనెలూ అన్నీ తెప్పించాను. ఒకనాడు భోజనానికివచ్చిన ఆయన నన్ను గుర్తించలేకపోయేట్టు అలంకరించుకున్నాను. నన్ను ఆ వేషంలో చూసిన ఆయన మళ్లీ పదేళ్లవరకూ నా

కొంగు విడవలేదు. పరస్త్రీముఖం చూడలేదు. అదీ నేను చేసిన ద్రోహం!

'అవొచ్చు. ఆయన సంతోషంకోసం, నా వేషాలకోసం, ఆయన్ని ఆకర్షించడంకోసం, నేను ఆయన ఆస్థినంతని ఖర్చు చెయ్యవలసి రావడం నిజమే. అందుకు ఆయన ఏమీఅనలేదు. నాకసలేలేదు. 'బ్రతికినన్నాళ్ళు వెళ్లాబతకాలి. లేనినాటి సంగతి చూసుకుందాం అనేవారు ఆయన. నేనూ ఆయన్ని సమర్థించినదాన్నే. ఆయన సమ్మతిమీద ఆయన మిత్రులు మాయింటికి పేకాటలకీ చదరంగానికి వొస్తూండేనమాట నిజమే! అంతమాత్రంచేత నేనుమానవతినికాననడం అన్యాయంకాదూ? అలా జరిగివుంటే నేను నన్ను ద్రోహం చేసుకున్నట్టు నాకంటె ఎక్కువగా ప్రేమించుకున్న నాభర్తని ద్రోహంచేసినట్టు - ఈ భూమి,సూర్యచంద్రుల సాక్షిగా. ముగించి పెద్దగానిట్టూర్చింది.

'ఈ పరివర్తన మీలో కలిగిన రోజుల్లోనే వచ్చేవాడి ననుకుంటాను నేను. ఒకరోజున మాఅమ్మ భయపెట్టింది కూడా' అన్నాను. ఆవిడ 'అవునని' తలూపింది.

"రాధత్తయ్య తక్కినవాళ్ళనుకున్నట్టులేదు. 'పతివ్రత' అనుకున్నాను, వెళ్ళడానికి లేస్తూ.

---స్వ---